

# ALBINA.

Este de trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, candu o cola intraga, candu numai diminetate, adica dupa momentul impregiarilor.

**Pretulu de prenumeratiune:**  
 pentru Austria:  
 pe anu intregu . . . . . 8 fl. v. a.  
 „ diminetate de anu . . . . . 4 „ „  
 „ patraru . . . . . 2 „ „  
 pentru Romania si strainetate:  
 pe anu intregu . . . . . 16 fl. v. a.  
 „ diminetate de anu . . . . . 8 „ „  
 „ patraru . . . . . 4 „ „

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune Josefstadt, Langegasse Nr. 43, unde suntu a se adresa si corespondintele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau spediri; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde oate 7 cr. de libru repetirile se facu cu pretu soadiutu. Pretulu timbrului cate 30 cr. pent, una data, se antecipa.

**Invitare de prenumeratiune**

**„ALBINA“**

Cu 1 octobru v. incepem nou patraru de anu, pentru care deschidem prenumeratiune. „ALBINA“ va aparé cast paná acum'a, adica de trei ori in septimana.

**Pretulu de prenumeratiune pent. Austria**  
 pre unu anu intregu 8 fl. v. a.  
 „ 1/2 de anu 4 fl. v. a.  
 „ 1/4 „ „ 2 fl. v. a.  
 pentru Romania si strainetate  
 pre unu anu intregu 16 fl. v. a.  
 „ 1/2 de anu 8 fl. v. a.  
 „ 1/4 „ „ 4 fl. v. a.

Rogamu pe dd. prenumeranti a-si insemna curatu numele si locuinta; era daca nu primescu veri unu numeru, se binevoiesca a reclama delocu in epistole nesigilate si nefrancate, insemnendu langa adresa: „reclamatiune diurnalistica.“ De la noi spedarea este regulata, si dorimu ca foi'a se ajunga asidere regulatu la manile dloru prenumeranti.

**Redactiunea.**

Sibiu, 5 octobru 1868.

Ieri domineca fiindu onomastic'a Maiestatei Sale Imperatului, s'a serbatu sant'a liturgia de mai multi preoti, pontificandu Parintele episcopu alu Caransebesului d. Ioane Popasu, cetindu rogatiunile indatinat la asemenea ocaziune si cantandu-se imnulu popularu. Deputatii congresului au fostu cu totii de fatia la liturgia, dupa carea prezentandu se Esc. Sale Parintelui Metropolitu in sala resiedintiei, d. deputatu Ioanovicu in numele colegilor sei adresa Esc. Sale Archiepiscopului rogarea ca se trimita la pre naltulu tronu urarile congresului pentru indelungat'a domnie a Monarcului nostru. — Parintele Metropolitu respunde ca le va trimite prin ministeriulu interneloru.

Astadi lufi, congresulu n'a tienutu siedintia din cauza ca comisiunile nu-si finisera inca elaboretele loru.

Intr'aceea deputatii besericesci si mireni din comitatulu Bihorului, respective din dieces'a Oradei-Mari, in consonantia cu petitiunile besericaniloru si mireniloru din acesta diecesa pentru reactivarea episcopiei nostre din Orade, subscrisera si densii (deputatii) o petitiune catra congresu, alaturandu acesteia si

petitiunile numite mai sus. Acesta petitiune se menl a se predá presiedintiei, pentru ca acesta s'o presente congresului.

Dreptaceea deputatii bisericesci si mireni din Biharea, se luara cu petitiunea in corpore catra Escel. Sa Parintele metropolitu cast catra presiedintele congresului. Inse la propunerea deputatulu Nicolae Zsiga cunoscutulu mecenate, otarira a se presentá mai antaiu Ittei Sale Parintelui episcopu de la Aradu d. Procopiu Ivacicovicu, cast care actualmintie tiene si episcopi'a Oradei-Mari, ca asié pasii se fie facuti cu scirea Ittei Sale acestui bunu parinte episcopu.

Intrandu la Ittea Sa eppulu Procopiu Ivacicovicu, conducatoriulu deputatiunei d. Simeonu Bica presiedintele consistoriulu din Orade, i-adresa cam urmatoarele cuvinte:

„Ilustritatea Ta, Pre Santite Parinte Episcópe! Suntu aprópe doue secle, de candu scaunulu episcopescu din Oradea-Mare este vacantu, de candu mori celu din urma in sirulu episcopiloru nostri, era noi goniti si maltratati de vitregitatea trecutulu nu avuramu neci libertatea neci potinti'a d'a ni alege altu episcopu, ci besericele nostre remasera orfane. Orfani si persecutati cum eramu, episcopi'a Aradului ne-a primitu sub aripele sale si ne-a scutitu parintesco. Vom rostí pururea cu multamita numele episcopiloru de la Aradu ce Ti-au premersu in scaunulu eppescu, si desclinitu numele Ittei Tale cáci ca unu bunu archipastoriu ai asudatu di si nópte intru a sterge numeroze lacreme ce ne padiau fati'a bisericeii nostre. Ti detorimu acesta recunoscintia, Ilustritate! Ti o detorimu cu atat'a mai vertosu cáci vedemu apriatu cumca erau pre mari sarcinele ce se pusesera pe umeri unu singuru episcopu, erau pre mari parte din caus'a teritoriulu celui fórté intinsu, din' caus'a numerositatei credinciosiloru, parte din caus'a multeloru lupte ce avea beserica de suportatu. Astadi candu Proni'a ddiésca ni-a descatusiatu manile si ne-a redatu libertatei nostre canonice, astadi credinciosii ceru de la congresu prin aceste petitiuni ca se se reactiveze episcopi'a nostra de la Orade, luandu astfelu o parte de sarcine de pre umeri Ittei Tale, pentru ca neci unu archipastoriu se nu fie impovoratu peste mesura. Noi deputatii eparchiei din Orade, mai nainte d'a face veri unu pasu in asta privintia, ni tienu-ramu de detorintia a ne presentá Ittei Tale ca episcopulu nostru actualu, se

ceremu binecuventarea si spriginirea Pre Santiei Tale, se-Timultiamimu pentru amórea parintésca, si se spunemu ca numai cu durere ne-am departá de bratiile parintesci ale Ittei Tale; si dicu ca nu ne-am departá, nu ne-am duce neci odata daca n'ar fi interesulu si splendórea besericeii nostre cari pretindu se avemu episcopia propria in Orade.“

Deputatii fecera Ittei Sale semnele de recunoscintia si consentire cu acesta cuventare a dlui Bica. Parintele episcopu Procopiu, petrunsu adancu, dupa o mica pauza respunde cam acestea:

„Sentiescu o bucuria nespusa ca mi s'a datu ocaziunea se binecuventu pasii si intreprinderile vóstre pe cari io insumi le doriamu de multu. Asié este ca sarcinele ce se pusesera pre umeri mei, erau pre multe pentru unu singuru episcopu. Turm'a, lauda Domnului, e frumoasa si numerosa, unu pastoriu nu ajunge ori catu de neobosita ar fi aptivitatea si priveghiarea lui. De aceea oftamu se-mi dee ceriulu unu confrate, caruia se-i potu dice: vino si-mi ajuta, éca a ta parte de turma, pasce melusieii! De alta parte, precum ati disu pre bine, este si interesulu si splendórea besericeii nostre cari ceru reactivarea episcopiei din Orade. Asié-dara oftarile mele se intalnescu cu oftarile vóstre: fie peste ele binecuventarea Ceriului. — Despre spriginirea mea, fiti securi. Aci de fatia este confratele meu archiereulu Ioanu (Popasu) care inca a promis ajutoriulu seu acestei cause. (Popasu face semne de aprobare). De aceea, iubirii mei! daca e trista despartirea celor'a ce se iubescu, a nostra va face esceptiune cáci va fi voioasa. Nesmintitu ca io voiu lacrema la despartire, dar lacremile mele vor fi lacreme de bucuria, luandu-si remasu bunu ceia cu cari impreuna am suferitu si impreuna ne-am mangaiatu pana ce acum cu ajutoriulu Domnului ajunseramu la limanulu mantuirei.“

Deputatiunea esí incantata de bunavointia si elocintia Parintelui episcopu Procopiu, apoi intrá la Esc. Sa metropolitulu Br. Siaguna, caruia d. Bica i-adresa cam aceste cuvinte:

„Escelintia, Parinte Archiepiscópe! Vechi'a diecesa de Oradea-Mare a scapatu intréga din mediloculu viforóseloru valuri ale trecutulu ce se conjurasera contra ei. A scapatu intréga, dar veduva, si astadi si-doresce si-si cere pre episcopulu seu. Aci suntu petitiunile besericaniloru si mireniloru, aci petitiunea deputatiloru din eparchi'a Oradei adresate

congresului; Te rogamu, Escelintia! se le primesci pentru a le presentá congresului nostru nationalu besericescu, pentru a le spriginí pretotindenea, pre unde va aflá cu cale nalt'a intieptiune a Escel. Tale. (Parintele Metropolitu primesce petitiunile). Am suferitu multu si amaru. Avemu inse increderea firma in Escel. Ta si in congresulu nostru, ca se va face se incete suspinele nostre, Escelintia! Ta ai condusu nalt'a credintiei cu mana tare si cu bratiu inaltu, de aceea speramu ca de vei priví si spre caus'a nostra, o vei salvá pre dens'a. Speramu, de Te va traf Ddiu, si deci Ti uramu: Se traiesci!“

Parintele Archiepiscopu si Metropolitu Andrei Bar. de Siaguna respunde cam acestea:

„Cunoscu suferintiele vóstre, iubirii mei! le cunoscu, si io metropolitulu vostru am lacrematu impreuna cu voi. Ati scapatu intregi, cáci a fostu tate credintia vóstra, si vi o spunu: este meritulu vostru. De la 1694, de candu a moritu episcopulu vostru Efraimu, ati remasu orfani éra episcopi'a dreptcredincioasa de Oradea-Mare a remasu veduva, dar totusi n'ati peritu, si astadi ve vedu cu bucuria adunati in jurulu meu. Recunosc necesitatea reactivarii episcopiei din Orade, o dorescu si staruescu pentru dens'a. Ve afidezu ca nu voiu crutiá neci o ustanéla. Aceste petitiuni le voiu presentá congresului. — Sum omu betranu, se péte se moru adi-mane. dorescu se auditi inca din gur'a mea cumca io m'am ingrigitu pentru episcopi'a de Orade-Mare.“

Lasu cetitoriulu se-si intipuesca in-susi impressiunile bune sub cari deputatii se recomandara Escel. Sale si esira.

Georgiu Popa, deputatu.

**Congresulu nationalu besericescu.**

Sibiu, in 6 octobru 1868.

Astadi s'a tienutu siedintia a VI, carea se incepú cu cetirea si apoi autentificarea protocolulu siedintiei a V (de sambet'a trecuta.)

Presiedintele insciintieza cumca dd. deputati Antoniu, Dr. Alessandru si Victoru de Mocioni au sositu tuti-trei, credentiunalele li suntu in ordine, deci se dechiara de verificati. (Congresulu primea-ce cu „se traiesca.“)

Mai departe insciintieza presiedintele ca a sositu si deputatulu Dr. Iosifu

**FOISIÓRA.**

**Cantece de bauchetu.**

I.

Hur'a! vinulu gilgaesce,  
 Lautarii dieu cu focu,  
 Grigi'a pere, voia cresce  
 Hur'a! césu-i eu norocu.  
 Hurá, hurá, hurá.

Luati cupele 'nspumate,  
 Si ciocnindu le desiertati!  
 Vinulu dá caragiu spre fapte,  
 Vinulu e pentru barbati!  
 Hurá, hurá, hurá.

Numai cei slabi de natura  
 Beu vinu spre-a se tavall,  
 Bravii au si 'n vinu mesura,

Bravii beu spre-a se 'ntarí.  
 Hurá, hurá, hurá.

Femeéticulu i-si cata  
 Desfriu in betiea sa,  
 Bravulu bè, dar' nu se 'mbéta,  
 Cáci nu bè spre-a se 'mbetál  
 Hurá, hurá, hurá.

Se 'nchinámu daru in fratie,  
 Si pe-alu patriei altariu  
 Se gertvimu cu barbatie  
 Fapte mendre, fapte maril  
 Hurá, hurá, hurá.

II.

Music'a fiori placute  
 Vérsa 'n suflete cu doru,  
 Vinulu bunu din veri trecute  
 Vérsa focu inspiratoru.

Celu ce vré ca se se 'nfóce  
 Scurga-si cup'a sa,

Ér' celu infocatu se gióce!  
 Pa-sá, pa-sá, pa-sá.

Celu cei harnicu i-si plinesce  
 Lucrulu seu de diece ori,  
 Si cu vinu i-si veselesce  
 Dilele de serbatori.  
 Numai celu ce-i lenesiu n'are  
 Neci dí de lucratu,  
 Dar' neci dí de serbatóre.  
 Lucrati! lucrati! lucratu?

Celu ce n'are'n vinu mesura,  
 Nu scie se bec vinu;  
 Cumpetare 'n beutura  
 Dovedesce gustulu finu.

Vinu 'n cupe clocoatesce,  
 Ah! — si-i vinu pelinu;  
 Beti pelinu! cáci ve 'ntarescel  
 Pelínu, pelínu, pelínu.

**Pétr'a Corbului,**

legenda prelucrata in versuri dupa o traditiune

poporala culésa in tienutulu Bicazulu de A. Russó. \*)

(Dedicata cu profunda reverintia D'Sale Alexandru ca va leri de Hurmuzachi.)

Prin strimatórea muntiloru,  
 Prin pescer'a codriloru,  
 Lunecandu i-si face cale  
 Pentre bolovani la vale  
 Bicazulu murmuratoriu  
 Cu pasi iuti si repscitori.  
 Codri verdi, máguri carunte,  
 Márturii vremiloru crunte,  
 Susu cu norii se 'ntelnescu  
 Giosu cu riulu svatuescu,  
 Si din mat'a lui s'adapa,  
 Si 'lu petrecu, pana ce 'lu scapa.  
 Dar' de-asupra riului,  
 La gleznele muntelui,  
 Ce ruina se dieresce?  
 Este-unu semnu, care vorbesce

\*) Vedi fícea societatii pentru literatur'a si cultur'a romana in Bucovina nrii 6 si 7 a. c.

Hodosiu, credentiașului e în ordine, se declara de verificat. (Se trăiescă.)

Observa prezidinte că L. Hodosiu a fost ales în două cercuri, primindu pentru unul, cercul alu doile (Slatna) și-a alesu altu deputatu în persóna dlui Giorgiu Secula care si-a arotatu credentiașulu după tóte formele. (Se verifica între vivate.)

Escel. Sa Metropolitulu ca prezidinte presenta congresului petitiunea deputatilor din eparhia Oradei-Mari pentru reactivarea episcopiei din Orade. Se cetesce petitiunea și se otarese a se trimite comisiunei pentru petitiuni.

V. Babesiu într'o cuventare demustă urgentia deciderei acestei petitiuni și necesitatea reactivării numitei episcopii.

Cermena asterne petitiunea comunei amestecate Mehala de langa Temisiora. (Se trimite la comisiunea în causa comunelor miste.)

La ordinea dilei este raportulu comisiunei de 9 insi emise din siedintia a IV în causa motiunei dlui Sigismundu Borlea \*) cu privire la proiectulu ministrului Eötvös în causa instructiunei.

Referintele comisiunei V. Babesiu asterne urmatoriulu proiectu de resolutiune:

„Considerandu că prin §. 3 alu articolului de lege IX din anulu 1868, bisericeii romane gr. or. pre langa reservarea supremului dreptu maestaticu de supraveghiare, i s'a recunoscutu autonomia și a nume i s'a garantatu dreptulu basatu în santele canóne — d'a decide și regulá ea însasi prin congresulu seu cauzele sale bisericesci, scolare și fundatiunali, de a le amministra și guverná ea de sine prin propriile sale organe întrunitelesulu statutelor pe cari le va staveri ea în congresele sale și le va incuviintia Maestatea Sa;

Considerandu că prin proiectulu de lege în obiectulu instructiunei publice, pre care proiectu Dlu ministru ung. reg. de culte și instructiune publica l'a fostu propusu dietei unguresci, pe catu acelu proiectu s'ar primí și s'ar radica la valóre de lege, amintitulu dreptu ce compete bisericeii nóstre după canóne și după lege, în catu pentru cauzele scolare ar deveni atacatu și alteratu, ba chiar nemicitu în cele mai esentiale parti ale sale, fiindcă acelu proiectu de lege tinde, a atribuí guvernului de statu dreptulu de a prescrie planulu pentru edificarea și regularea scólelor confessionali (§. 4 și 13), dreptulu de a normá studiile scólelor confessionali (§. 4), dreptulu, de a le inspectoná, controlá și influentia prin organele sale proprie, straine și confesiunei și nationalitatei nóstre (§§. 8, 75

\*) Acésta motiune tóte folle unguresci, nemtesci și cetera romanesci o atribuescu dlui Macelariu, dar tóte amintescu căci motiunea este a dlui Borlea.

—81), dreptulu, de a inchide unilateralmente scólele confessionali și ale înlocuí prin scóle neconfessionali (§. 9); pre catu mai departe acelu proiectu de lege prescrie o noua sistema de invetiamentu, prin carea dreptulu bisericeii nóstre, de a-si organizá ea însasi scólele, se face ilusoriu, ba punendu-se statulu prin aceea sistema în concurentia cu confesiunile și fiindu guvernulu statului în stare a despune de medilóce de totu felulu în mesura multu mai mare, de catu confesiunile, este invederatu că prin acésta dreptulu confessioniloru și anume dreptulu legalu alu bisericeii nóstre dreptcredinciose devine scadiutu și paralisatu;

Considerandu mai departe că pre langa acésta sistema de concurentia a regimului statului cu medilócele comune ale statului, acelu proiectu de lege mai cuprinde inca și îndetorierea speciala a confessioniloru din comunele mestecate pentru radicare de scóle confessionali, de după care îndetoriere gr. orientali în comunele, în cari ei facu maiortatea locuitorilor, devinu oblegati a contribuí — macar și cu scaderea medilóceloru scólei loru proprie — la infintierea de scóle neconfessionali în usulu altor'a (cap. III), prin urmare că după acestu proiectu de lege guvernulu are se între într'unu concursu, ce este mai multu o lupta neamica cu confesiunile, și inca nu numai cu medilócele proprie ale statului, dar și cu cele speciali ale confessionaliloru;

Considerandu că totu amintitulu proiectu de lege vre a creá unu numeru de 20 de institute preparandiale, fora caracteru confessionalu pentru crescerea de invetatori pe sém'a scóleloru populari în generale, prin urmare și a scóleloru confessionali (cap. VII), prin care mesura asiá-dara, precum și prin favorurile și preferentia, ce se acórdá eleviloru aceloru preparandii neconfessionali, se ataca în celu mai esentialu modu dreptulu și interesulu bisericeii romane gr. orientale; și totu asemenea se ataca acestu dreptu și interesu prin dispusetiunea ca alegerea de invetatori se se faca sub conducerea și influentia senatului scolariu comitatense (§. 125);

Considerandu că desí compete statului casí confessioniloru și natiuniloru dreptulu și detorintia, de a se interesá și ingrigi de cultur'a populului, pe care dreptu și detorintia se basédia pre d'o parte supraveghierea lui, éra pre d'alt'a îndetorierea lui, de a contribuí și elu la naintarea culturei; totusi acestu dreptu și acésta detorintia, după natur'a loru și după scopulu supremu, bine preceptu alu statului, într'unu statu constitutiunalu nu se potu estinde mai departe, de catu pana a împedecá pre de o parte, ca prin scóle se nu se invetie doctrine dau-

nóse séu periculóse statului, éra pre de alta parte a staruí ca invetiamentulu popularu se fie efectivu, adeca ca elu se nu se negrigésca prin cei ce sunt mai apropé chiamati și îndetoriti a-lu medilóci; de unde celu multu se póte deduce că unu guvernulu constitutiunalu pentru casurile de lipsa póte se aiba detorintia de a spriginí și naintá desvoltarea și punerea în lucrare a drepturiloru preste totu, éra neci decatu dreptulu de a se paralisá și nemici acele drepturi legali, precum tinde a le atacá, paralisá și nemici drepturile bisericeii ortodoxe orientali proiectulu de lege din cestiune:

Din aceste considerante și din privintia că acelu proiectu de lege într' aceea s'a derivatu prin diet'a Ungariei la unu nou stadiu, supunendu-se unei debateri comisiunale prealabile; — cu scopu de a ferí de periclu și a conservá în intregu drepturile bisericeii rom. gr. or. cari drepturi formédia o parte constitutiva a esintiei ei și i sunt recunoscutu și garantate prin lege, Escelentia Sa, parintele Archi-Episcopu și Metropolitulu totu odata ca prezidinte alu congresului bisericeii nationale dreptu credinciose, este postitu și rogatu cu tóta întetimea, ca fora amenare se întreprinda toti pasii necesari pentru împedecarea primirei și punerei în lucrare a acelu proiectu de lege séu și a altuia de asemenea cuprinsu, — avendu a incunoscintia Escelentia Sa pre congresu la timpulu seu despre toti pasii întreprinsi și rezultatulu loru.

Sibiu 24 sept./6 oct. 1868.

V. Babesiu reportoriulu.

Dr. Hodosiu, inca în conferintia propusese unu pretestu în privintia acestei cauze, éra prezidinte conferintiei d. Macelariu pusese la votu propunerea lui Hodosiu de trei ori după olalta în trei stilisari, cadiendu de tóte trei orile, — acum Hodosiu aduce asta propunere și în congresu, dorindu a se trece la protocolu, o dorintia modesta și precauta, căci de cerea a se pune și aici la votu, ar fi cadiutu a patra óra.

Dr. Gallu aréta necesitatea și bunetatea institutiunei nóstre d'a avé scólele sub scutul autonomiei bisericesci. Accentua diferentia între noi și Europ'a catolica. Scólele catoliciloru sunt în man'a clerului, deci e naturala lupt'a mireniloru pentru a le scóte de la cleru. La noi scólele sunt în man'a bisericeii, éra bisericeii nóstra nu se compune numai de cleru, ci în legelatiunea sa si-are 2/3 parti mireni și numai 1/3, preoti. Deci lupt'a din Europ'a catolica, la noi nu are — lauda Domnului — neci ansa, neci cauza, neci întielesu. Dorese ca proiectulu de resolutiune se se primésca întrun intregitate sa (en bloc).

Dr. Glodariu splica autonomia pre largu, dorese a se face protestulu lui Hodosiu.

Dr. Tincu nu afla conformu regulamentului că Hodosiu a vorbitu fora a propune ceva.

Protosincelulu Popea cere primirea en bloc. (Mai multe strigari: en bloc!)

(Va urmă.)

Buteni, (cott. Aradu) în 6 opt.

Pana acum am cetitu din mai multe locuri din partile banatiane corespundintie despre conferintie invetiatoresci, ba și despre reuniuni atatu infintiate catu și infintinde, numai din partile nóstre n'am cetitu nemica.

Nu voiescu se scrie pe largu despre folósele conferintieloru și a reuniuniloru pentru că unu omu cu cugetare destépta nu e cu putintia se nu le prevéda aceste; eu numai voiescu se facu atenti pe colegii invetatori din cercurile vecine la unele și alte ce cadu în sfera invetiatoresca. — Voue fratiloru colegi vi adreseu putientele cuvinte, prin carile voiescu a aretá ce sórte trista póte se astepte fiecare invetatoriu în venitoriu.

Déca facemu o ochire la starea de acum a invetatoriloru populari, apoi o tristétia se incuiba în inim'a fiecaruia și cu dorere trebuie se întrebámu: fericire! organizare! candu va sosi imperiulu vostru și la noi încoronatu cu flori?

Acum se considerámu că ce se va alege din sermanulu invetatoriu popularu pe cariera sa cea grea cu salariulu seu micu ce i se dá, daca i se dá, carele insa abia este de ajuns ca dempreuna cu dulcii fii se-si póta acoperi lipsele de tóta diu'a fora ca se-si póta castigá ceva pentru betranetie, séu pentru pruncii sei după mórte. Mai departe ce va face invetatoriulu atunci candu va fi navalitu de unu morbu séu va remané ologu și neaptu pentru implinirea oficiului seu? atunci cu buna séma se va lipsi de venitululu seu celu micu. Acum de ni punemu întrebarea: ce medilóce potemu întrebuintia ca se potemu intempiná reulu acest'a macaru incatva?

Nemica alt'a decatu se ne adresámu pe calea publicitatii cátra capulu bisericeii nóstre, ba cátra tóta întielegintia nóstra romana carea va participá la congresu și se ne rogámu pentru spriginire. Căci altcum vom plange și în venitoriu, ca o dinedóra Israiltenii langa riulu Vavilonului; — dara și pana atunci fratiloru se infintámu o reuniune fundationala a carei venitú se-lu ótarimu pe sém'a veduveloru și prunciloru orfani, și acésta o potemu face numai daca ni vomu dá silintia. Daca va solvi fia care membru prin restimpu de 10 ani cate unu fl. pe luna la cas'a reuniunii, atunci vre o 200 de barbati aru contribuí o suma de 2400 fl. v. a., și asiá acestu capitalu ar aduce unu venitulu carele ar poté secá unu torrente de lacrimi a le onoru veduve și prunci orfani.

Deci în fine amiciloru, fiindu că în acestu cercu sunt mai multi invetatori, credu

Despre-alu Daciei trecutú,  
Ce stramosii 'lu au vedintu?  
Séu vr'unu monumentu ce-ascunde  
Prin ungherele-i afunde  
Maretiele romasiti  
De vitegi si de vestiti,  
Ce-au luptatu pentru mosie  
Cu curagiu, cu barbatie,  
Ca s'o scape de pagani  
Pentru fii, pentru romani?  
Séu maestra man'a firii  
Vru s'arate omenirii  
Gustulu, iscusintia sa,  
Se se minune de ea?

Astfelu calatoriu n'treba  
Hodinindu-se pe érba;  
Ér' din pescerile-afunde  
Glasulu muntelui respunde:  
Calatoriu din departare  
De pe cái onstenitóre!  
Ast'a-i „Pétr'a Corbului“,  
Marturea trecutului!  
Marturea dileloru grele,  
Candu veneau litfele rele  
Si hotarulu ni 'lu calcau  
Si 'lu ardeau si 'lu pustieau!  
Nu departe de-acolé  
Unu romanu pribégu traé,  
Si-avea turm'a sa de oi,

Si-avea carulu seu cu boi;  
Dar' averea cea mai mare,  
Ce-ai vedintu candu-va sub sóre  
Fetisiór'a lui érá,  
Ce Corbit'a se numea:  
Dina dalb' a muntiloru,  
Laud'a parintiloru,  
Ce n'avea parechia 'n tíera,  
N'avea neci peste hotara.  
Chipu-i subtirelu si 'naltu,  
Peru-i negru si bogatu,  
Si-ale gurei sale flori  
Unu buchietu saditu de diori,  
Respandean prin omenire  
Visuri dulci de fericire!  
Ochii ageri sprecenati,  
Doue muri de la Carpati,  
Opréu inimele 'n locu,  
Reversau prin inimi focu:  
Astfelu se revérta 'n nópte  
Focurile 'nvapaéte  
Din vét'r'a pastoriloru  
Susu prin lumea codriloru. —  
Multi voinici si multi fruntasi,  
Si vitegi, si dragalasi,  
De prin munti si de la tíera,  
Din Moldov'a si de-afara,  
De nému bunu, de mare nume,  
Cu-avutí vestite 'n lume,

De casa-i s'apropieau,  
Dí si nópte mi-o pendeau,  
Si-i tienéu cararile,  
Si-i pazéu poticile,  
Si de cumv'a mi-o 'ntelneau,  
Averile-si inchinau,  
Mari comori-i giurueau,  
Si Dragustea mi-i ceréu.  
Dar' frumós'a fetisióra,  
Ca o dí de primavéra,  
Averile nu primea,  
Si dragustea nu li-o dá.  
Voinicii se superau,  
Si la tata-seu mergeau,  
Si la tata-s'o cereau;  
Er' tata-seu nu li-o dá  
Si voinicii se ducea.

II.

Intr'o di de demanétia  
Pentre flori p'entre verdétia  
Corbit'a mi se pre'mblá  
Si-a sa doina si-o cantá.  
Dar' de sus din munte éta  
Unu plaésiu voinicu s'arata,  
Plaésulu, plaésiloru,  
Voiniculu voiniciloru:  
Plete negre lungi si cretie,  
Negri ochi, negre mustetie,

Flori ce pe-unu voinicu i-lu facu  
Mendreloru placutu si dragu,  
I 'neununa cu mendrétia  
Alu seu crescutu si-a sa fatia;  
Baetanu cu spete late,  
Si cu bratiele 'narmate,  
Si sub elu c'unu murguletiu  
Sprintenu, ageru si maretiu,  
Murguletiu de la Bugécu;  
Ageru sprintenu si buécu;  
Falnicu flutura la vale,  
Trecatorii stau pe cale,  
Stau pe cale si 'lu privescu,  
Si de densulu se uimescu.

Corbit'a cum i-lu dieresce,  
Canteculu 'si 'lu continesce  
Si cu dragu cata la elu  
Si la murgulu de sub elu;  
Dara falniculu plaésiu  
Scóte-unu strigatu de ostasiu!  
Si cu-a sa chióra via  
Misica munti 'n temelia,  
Sus pe culmi si giosu pe vái  
Gíoca glasulu de holtein;  
Astfelu nópte haulesce  
Si prin munti se respandesce  
Strigatulu haiduciloru  
In pregím'a poticiloru;  
Si c'unu pasu c'o saritura

că am poté infintia cu totii dempreuna o reu- niune fundationala deosebita, cu atatu mai vertosu că pe aici avem si ómeni intieliginti in carii am sperantia că aru grabi a ne sprigin' intru nobil'a n'ostra intreprindere. Asia dara sperezu că veti prim' acésta propunere a mea de a v'ostra si catu mai curundu veti pune fundamentu la unu scopu atatu de bine facatoriu pentru veduvile si pruncii orfani ai invetiatoriloru.

Simione Birdeanu,  
invet. gr. or. rom.

Cernăuți, 15/27 septemvre a. c.

Onor. Redact. In Albin'a nr. 85 si 88 s'a strecuratu in publicu doi articli, unulu intitulatu de pre „Valea Solcii,” alu doile de pre „Vadulu Hurului.” In ambii acestia se vorbesce despre referintiele teologilor din Cernăuți. O. domnu corespundinte, carele se pare a fi autorulu ambeloru corespundintie, alaturandu stilulu si considerandu scopulu, de si este datulu diferitu ne tavalesce pren totu noroiulu, ne atinge onórea, ba ce e si mai revoltatoriu ne trage la indoála chiaru semtiemintele n'ostre romanesce, odorulu celu mai pretiosu, care lu amu ereditu ca una suvenire sacra de la neuitatulu n'ostru profesoru Pumnulu, carele si in óra ultima si-adusece aminte de noi, si ne lasá prin testamentu ca principiu conducatoriu sacra trinitate de „natiunalitate, religiositate si moralitate.” Si éta, toema candu ne ocupam cu ide'a, de a formá o societate de lectura aici in Seminarulu teologicu, ca cu atata mai vertosu se putemu corespunde sacralu testamentu alu marelui n'ostru regeneratoriu vine d. cor. de pre vadulu Hurului si ne plesnesece in fatia că nu scimu nimica, nu ne interesedia nimica, si cate si mai cate alto neesacitatii.

A nu raspunde la aceste incriminari, aru insemná, că in piepturile n'ostre nu mai bate o inima romanesca, aru insemná, că in sufletulu n'ostru s'a stinsu ori ce scinteia de onóre, aru insemná in fine a dá dreptu fiecaruia, a ne salin' in publicu, forá dá a se teme de vre o ópasiune din parte-ne. Dreptaceea, p. o. redactiune, ne rogamu cu totu respectulu, ca se binevoiti in interesulu adeveralu a dá locu acestoru sire in colónele multu pretiuitei foi „Albin'a.”

Dupa acésta modesta observatiune treceam la obiectulu, carele ne preocupu si anume la prim'a corespundintia de pre „valea Solcii” nr. 85, in carea se amintesce despre unu juramentu subscrisu de alumni seminariali din a. 1862, si publicatu in foia pentru mentionatii alumni s'ar fi obligatu solemniter a nu se casatori cu dame straine, ba chiaru neci cu romane, a caror'a ideci si simtieminte natiunale n'ar fi constatate.

Juramentulu din cestiune este subiectiv, prin urmare subiectivitatea lui nu ne obligu pre noi; dar' fiindu că este elu pre catu de natiunalu, pe atata si de patrioticu, lu sub-

scriem cu ambele mani si cu tota linestea sufletulu n'ostru. — Marturisimu inse că amu amblatu multu, amu cercatu multu, si amu intreatu de multi, se ni spuia ceva despre cestiunatul juramentu, inse in zedar! n'amu aflatu, n'amu datu de urma-i; cu tóte aceste nu sustienemu, că nu s'ar puté aflá unde-va, nu! pentru că nu putemu presupune atata ignorantia din partea d. cor., ca se afirme in publicu neesacitatii. Dicemu numai, că pentru noi a fostu de prisosu se-lu mai amintésca, pentru că noi ne cunoscemu pré bine interesele n'ostre, scimu pré bine cata dau-na si cata stricatiune ni-au causatu casatoriile cu germane si cu polóne.

Se ne fie totusi permisu a intrebá: intielege dlu coresp. sub numirea de „alumni seminariali” numai pre teologii romani séu si pre cei ce umbla cu unu banu in doue pungi? adevca pe ruteni? séu dóra chiaru si pre cei, ce navelescu pe tota diu'a din cinsti'a Galitia asupra patriei n'ostre intocma ca si nesce raptorie asupra unei viptime nevinovate? — Facemu anume aceste intrebari de óra că de n'tre cei optu de cari amintesce D. cor., că ar fi calcatu juramentulu, amu aflatu numai doi romani, si inca si acestia cum a datu Dumne-dieu.

Speramu, că D. cor. ne va chiarificá in privintia acésta; pana atunci spunemu francu, că vorbimu numai in numele acelu junu romanu, a caroru semtieminte natiunale nu se mai potu trage la indoála.

Tracemu mai departe la corespundintia de pre „Vadulu Hurului” nr. 88. Aice d. cor. sustiene ceea ce afirmase in corespundintia precedinta, numai catu culp'a tempirii simtieminteloru n'ostre o arunca in spatele p. Comorosianu. Incatu aadeveratu acésta, nu voimuse mai desbatemu, de óra că e unu lucru cunoscutu in genere.

Totulu ce avem de observatu aice, ar fi dorintia de a nu ne mai vorbi de Comorosianu, de a nu-i mai face onóre scriindu-i numiele in colónele unui diuaru atatu de stimatu, precum este „Albin'a”; căci publiculu romanu ar puté cugetá că cine siie ce. omu de autoritate e densulu precandu in realitate nu e neci mai multu, neci mai putienu, decatu unu muscanu in carele nu voi aflá alt'a, ci numai o ambitiune vana si suntemu seguri, că in-si-si muscanii, daca lu aru cunosce, ce póma e, s'ar lepadá de densulu ca Iuda de cei 30 de arginti.

Incatu se atinge de noi, fia securu d. cor., că nu unu Comorosianu, ci in-si-si cunta moscanésca, de ar spendiurá asupra capulu n'ostru ca sabi'a lui Damocle, anca ar nu fi in stare a smulge din pepturile n'ostre credintia in realizarea dorintieloru n'ostre seculare. Cu atata amu finitu despre p. Comorosianu si promitemu in fatia ceriului, că mai curundu se va smulge sórele si luna de pe firmamentu, decatu se mai vorbimu de S. sa. —

Venimu la acuarile cele mai grave ce le arunca d. cor. asupra n'ostre dicendu-ne că suntemu lipsiti de ori ce aspiratiune mai inalta, că sciintia nu ne preocupu de felu, in-

teresele natiunale si besericesci nu le cunoscemu, si că conversatiunea n'ostre in óre de recreatiune se referesce numai la dame.

La tóte aceste acuarile neadeverate si neloiale raspundemu in scurtu, că D-sa cunosce fórtu reu, séu neci defeliu referintiele n'ostre seminariiale, pentru că altcum n'ar fi scrisu in modulu acésta. Mai credemu inca si alta, si anume: dlui cor. i va fi referitu cine-va, că ne-amu hotaritu, ca se formamu o societate de lectura, si astfeliu se ne procuramu tóte jurnalele natiunale atatu cele din Austri'a, catu si cele ale fratiloru de dincolo. D. cor. se vede că a mirositu acésta, de aceea a si scrisu minunata-i „pisanie”, sperandu că, infintindu-se societatea n'ostre, va crede lumea că s'a infintiatu in urm'a corespundintiei d-sale. Voiesce intr'adeveru d. cor. se cunosca, cari suntu ideile n'ostre, credintia n'ostre, sperantia n'ostre, conversatiunea n'ostre? Ei bine, i vomu raspunde si-i multiamimu din inima, că ne-a datu prelegiu placutu, de a manifestá in publicu aspiratiunile ce le nutrimu in pepturile n'ostre.

Idea n'ostre d. cor. este ide'a seculului alu XIX, carea este ide'a de natiunalitate, séu cu alte cuvinte principulu de natiunalitate; credintia n'ostre este triumfulu principulu de natiunalitate, carele si-a intinsu aripele sale preste tota Europa; si tóte popórelelau salutatu cu respectu si entusiasmu, sperantia n'ostre este că va veni timpulu, si nu e departe, candu cei ce se mai ingrasia din spatele absolutismulu vor face locu constitutionalismulu besericescu, căci nu voru avé incatru. —

Aceste suntu espresuniile intime ale consciintiei n'ostre, si noi nu putemu trage cruce peste convingerea n'ostre de hatirulu nimaruia.

Deci nu voimú alt'a decatu numai pastrarea natiunalitatiei n'ostre curate, toema asiá de curata precum a fostu ea nainte de acésta cu 18 seculi, candu divulu Traeanu ne-a asicdiatu aicea, dinóce si dincolo de Prutu de la Ceremusiu si pana la Poéna-Stampi. Éra ca teologii respectamu, adoramu si ne inchinamu cu veneratiune ortodosice, dar' nu vomu suferi celu putienu spiritulu n'ostru se va revoltá, candu vomu vedé, că pre cont'a ortodosice s'ar iradacina concordatulu absolutisticu.

Daca D. cor. ne va mai dá ocaziune, vomu spune totu deun'a ce stimu, si speramu, că lumea romanesca se va convinge, că noi suntemu teologi, dara totu odata suntemu si romani!

Subscrisi mai multi teologi.

Din dicces'a Caransebesiului (in comit. Carasiu), sept. 1868.

O. voce din comunele romane sfasiete in doue confesiuni.

Acum candu dupa indelungate suferintie casionate de vitrega sórte care ni nadesce dreptulu bisericii — dorintiele seculare prin congresulu n'ostru natiunalu ce se afla in deplin'a sa activitate se realizéza, in fapta, a-

poi candu si noi Romanii de religiunea greco-resaritena potemu cantá „osana celu dintru Inaltime” pentru că si resunetele vaitareloru n'ostre de sute de ani au strabatutu pana la acecasi inaltime — óre ce se acceptamu de la congresu si mai alesu de la acel barbati pre carii i-amu trimisu din increderea n'ostre ca reprezentantii poporulu la acelu congresu natiunalu de multu doritu! —

Noi am avea multe si pré multe eveniminte fatale si infioratore a deduce din epoca trecutulu bisericeii n'ostre, cu cari ni-am lupatutu pana acum, am fi in stare a impresurá totu congresulu de vaite si plansori asupra sortii celei vitrege, séu cum o numf Escelenti'a Sa pré scumpulu n'ostru Archiepiscopu si Mitropolitu in gratiós'a Sa cuventare la ocaziunea deschiderii congresulu „ursita invidiós'a” dar' candu numai ni aducemu a minte de batjocurile si persecutiunile cari am fostu siliti a le suferi numai din cauza, căci am fostu cu neclatita credintia si n'am voitu se ni lapadamu de stramosiésca-ne religiune, — ni infioramu si nu voimú se amintimu de cele trecute nemica, ca se nu ni impute éra si contrarii fanaticismu si scopuri tendentiósce.

Pusetiunea n'ostre cea critica si din mai multe parti amenintata speramu că va fi pré bine cunoscuta demniloru deputati de la congresu.

Esperintiele trecutulu ni suntu dovede destulu de chiare si invederate: că noi Romanii de religiunea greco-resaritena in epoca seceloru trecute am fostu espusi fatalitatiloru crancene si din partea serbismulu precum si din alu confesiunismulu chiar si cu conatiunali nostri de ceea alta confesiune carii sub auspiciile onoru privilegii si antafetati ale catolicismulu ni-au derapanatu prin felurite apucaturi nelegiuite de catra maic'a n'ostre biserice stramosiésca, ni-au causatu necazuri, neintielegeri intra noi insine si apoi asuprii nespuse de mari!

Fatalitatile acestoru divergentic confesiunali devenisera apoi la unu gradu de demoralisatiune si estremitate incatu urmele lorú suntu nesterse din epoca presinte. —

Pana nu aveamu Mitropoliasu pana nu ni se reactivá Episcopi'a sistata de la Caransebesiu, pe flamur'a agitatiuniloru si propagatiuniloru confesiunali éra scrisa devis'a „batjocura celora ce se numescu fiii Romei precandu densii suntu venetici serbesci.” Dupace ni redobendiramú éra si Ierarchia propria cu Episcopu natiunalu si ne desbinaramú de catra serbi — agitatiunile luara alta direptiune si mai inspaimentatóre si corifeii aspiratiuniloru purcesera a inficá pe sermanulu poporu romanu dreptcredintiosu de religiunea gr. or. „că acum va simti si mai cumplitu greotatea avendu singuru de a-si sustiené pe Episcopu s. a.” candu apoi rezultatulu acestoru agitatiuni s'a potutu dovedí in mai multe comune ale Eparchiei n'ostre unde se ivisera miscari de aceste confesiunale. —

Nu ni e scopulu a scarmená modrulu acestoru miscaminte căci, dupa dis'a Escel. Sale. Dlu Mitropolitu, nu voimú se improspetamu

Peste-unu hopu si-o surpatura  
Voiniculu se rapediesce  
Si la Corbiti'a sosesece,  
Murgu-si tiene langa ea,  
Si din gura-i dice-asiá:  
„Buna diu'a fetisióral!  
Cu doi ochi ce 'ngin'o tíera,  
Cu chipu gíngasiu, cu sinu dalbu,  
Cu glasu dulce, cu bratiu albu;  
De la tine 'n departare  
Mergo vestea sburatóre,  
Si departe duce 'n lume  
Fal'a marelui teu nume:  
Si-audindu, draga, si eu  
De fal'a numelui teu,  
Amu doritu se vinu la tine  
Cu-alu meu doru si cu-alu meu bine,  
Cu-alu meu bine cu-alu meu doru,  
Se te vedu si-apoi se moru;  
Se moru daca-i scrisu in carte,  
Ca se n'am de tine parte;  
Se traescu dac'o fi scrisu,  
Se-mi fii tu-alu vietiei visul!”  
Astfeliu dice si'ncetéza,  
Si de ea se minuneza . . . .  
Ér' copil'a rumenindu,  
Si eu dimbetu linu dimbindu,  
Spre voinicu ochi-si tientesce  
Si cu dulce glasu vorbesce:

„Feciorasiu cu perulu cretiu,  
Si cu sufletulu maretiu!  
Voinicu inima-mi te érede,  
Falnicu ochiulu meu te vede,  
Ól de dragu tu dragu mi-ai fi,  
De iubitu eu te-asiu iubí;  
Căci din cati voinici venira  
Si la taic'a me petira,  
Averi mari-mi giurueau,  
Mari comori-mi inchinau,  
Inse, vai, neci unulu, nu,  
Nu-mi vorbí, ce-mi vorbesci tu!  
Dar' un lucru de la tine  
Ceu se-mi spui cine esci? cine?”  
Astfeliu dice cu dimbire  
Acelu visu de fericire;  
Ér' voiniculu se patrunde,  
Si mi-i dice, si-i raspunde:  
„O, tu Din'a muntiloru,  
Laud'a parintiloru!  
Ea sunt an plaésiu de tíera,  
Pazescu vechile hotara;  
Vedil' cu-aceste bratie eu  
Insotitu de murgulu meu  
Am culcatu prin siepte ani  
Siepte sute de dusimani:  
Unguri, Lesi si Ianiciari  
Si bulucuri de Tataři,  
Ce vinu ca locustele

Pustiindu mosiile.  
Si de-oiu tra-ti giuru pe lege!  
Multe sute-oiu mai culege  
De pagani din tíer'a mea,  
Si luptandu li-oiu aretá,  
Că romanulu in manie  
Bate-o suta, bate-o mie,  
Că romanulu necagitu  
E ca leulu zadaritu!”  
Astfeliu voiniculu vorbesce  
Si cu bratiulu chipsuesce;  
Ér' vitézu-i murguletiu,  
Sprintenu puu de sicimuletiu  
Misica din capu si picióre,  
Scotindu cate-o nechiazare,  
Par' că vré se dica dieu  
La vorba domnului seu.  
Corbiti'a 'n sufletu patrunsu  
Si de dragu, de doru agiunsa  
Vérse flacari rapitóre  
Pentre lungi genele sale,  
Si privindu la voinicelu,  
Astfeliu dice catra elu:  
„Feciorasiu de barbaté,  
Cum dorescu si-mi place mie!  
Dragu-mi esci ca florile  
Ce 'ncununa vaile;  
Dragu-mi esci ca doin'a mea,  
Ce-mi dismérd'a inima;

Fie dupa dorulu teu,  
Fie dupa gandulu meu:  
Se nu mori, ci se traesci,  
Si cu fala se pazesci  
Hotarele tierii tale,  
Se-mi opresci dusmani 'n cale,  
Se-i gonesci, se parasésca  
Moscenirea stramosiésca!  
Eu la pieptu cu focu te-oiu stringe,  
Si-oiu se-ti cantu, séu te voiu plange;  
Si-oiu se-ti cantu canteu frumosu,  
Candu voiu audf c'ai cosu,  
Samentiile pagane  
Din hotarele romane;  
Si-oiu se-ti plangu plangere-amara  
Primindu veste de la tíera  
Că luptandu-te-ai picatu  
Ca romanu si ca barbatu!”  
Astfeliu fiic'a Muntiloru  
Mendruliti'a mendreloru  
Raspunde voiniculu  
La lumin'a sórelui;  
Si la parenti mi se ducu  
Si de logodna s'apuc'  
Se 'nvoiescu, se logodescu,  
Si de nunta se gatescu.  
(Va urmá.)

V. Bumbăcu.

